

Sygnatura akt I C 404/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

(...), dnia 20 grudnia 2019 r.

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodnicząca: Sędzia Joanna Zawiślak-Jach

Protokolant: sek. sąd. Natalia Jarzyna

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2019 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa W. M.

przeciwko J. L. (1)

o zapłatę

1. oddała powództwo;

2. zasądza od W. M. na rzecz J. L. (1) kwotę 917 zł (dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 404/19

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 8 października 2018 r. powód W. M. wniósł o zasądzenie od pozwanej J. L. (1) kwoty 4.300 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 lipca 2017 r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pozwu powód wyjaśnił, iż dochodzone roszczenie wynika z weksla własnego zupełnego wystawionego przez pozwaną. (pozew- k. 2-3v)

Na mocy zarządzenia z dnia 28 stycznia 2019 r. stwierdzono brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym i upominawczym.

(zarządzenie k. 10)

W odpowiedzi na pozew pozwana nie uznała powództwa i wniosła o jego oddalenie w całości. Pozwana podniosła zarzut braku legitymacji wekslowej powoda, uzupełnienia wystawionego weksla w sposób niezgodny z umową pożyczki i deklaracją wekslową. Nadto pozwana twierdziła, iż roszczenie pozaweksłowe stanowiące podstawę wystawienia weksla in blanco wygasło, brak udowodnienia stosunku podstawowego, wypełnienie weksla przez osobę nieuprawnioną oraz przedawnienie roszczenia.

(odpowiedź na pozew k. 18-21)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pismem z dnia 23 kwietnia 2018 r. powód wezwał pozwaną do wykupienia weksla własnego.

(pismo- k. 7)

W latach 90 ubiegłego wieku powódka poręczyła na rzecz (...) Banku (...) S.A. tytułem udzielenia pożyczki przez bank (...). Jedynym wekslem wystawionym przez pozwaną był weksel na rzecz (...) Banku (...) S.A.

(zeznania J. L. k. 33-34, zeznania pozwanej k. 34)

Pozwana podjęła próbę skontaktowania się z powodem celem uzyskania od niego wyjaśnień dotyczących kierowanych wobec niej roszczeń, jednakże nie zastała powoda pod wskazanym w tej sprawie adresem. Ostatecznie pozwana uzyskała wiedzę, iż powód W. M. się wyprowadził i nie zamieszkuje pod wskazanym adresem.

(zeznania pozwanej k. 34)

Pomimo, że pozwana w zarzutach odwołała się do treści stosunku podstawowego, powód nie złożył dowodów potwierdzających istnienie stosunku podstawowego.

Pozwana wskazywała, iż jej charakterem pisma zostały napisane jej dane osobowe i adresowe i słowo „bez protestu”, pozostała część weksla została nakreślona innym charakterem pisma. Oznacza to, iż strona powodowa przedłożyła weksel in blanco, a nie weksel własny. Powód nie przedłożył w poczet materiału dowodów wskazujących na zawarcie stosunku zobowiązaniowego podstawowego, jak również dokumentu będącego deklaracją wekslową.

Wyklucza to jednocześnie możliwość ustalenia, że uzupełnienie dokumentu wekslowego przez powoda poprzez wskazanie w nim wysokości świadczenia (4.300 zł) oraz daty płatności (dzień 31 grudnia 2016 r.) było zgodne z deklaracją wekslową i jakimkolwiek ważnym i skutecznym zobowiązaniem zaciągniętym przez pozwaną.

Zgromadzony materiał dowodowy nie pozwala na pozytywną weryfikację twierdzenia powoda, zgodnie z którym pozwana w dniu 6 lipca 1996 r. wystawiła weksel własny zupełny a nie in blanco (k. 4).

Niezależnie od tego, jeżeli powód twierdzi, iż pozwana podpisała weksel już wypełniony (a więc weksel zupełny, niebędący wekslem in blanco) to nie wyjaśnił chociażby skąd bierze się widoczna różnica charakterów pisma naniesionego na blankiet wekslowy, ani dlaczego jako datę płatności podano datę bardzo odległą (31 grudnia 2016 r.).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Podstawą dochodzonego roszczenia był weksel własny, przedstawiony przez powoda jako zupełny, natomiast zdaniem Sądu w oparciu o materiał dowodowy – co najwyżej in blanco, następnie uzupełniony przez jego posiadacza. Brak jest bowiem dostatecznych podstaw do uznania, że weksel jako zupełny został wystawiony przez pozwaną, a jeżeli był wystawiony in blanco – czego nie wyklucza pozwana - czy mógł być następnie uzupełniony przez jego posiadacza, niezależnie, czy był to rzekomy kontrahent pozwanej, czy też nabywca wierzytelności. Świadczą o tym widoczne już na pierwszy rzut oka różnice w charakterze pisma w zakresie podpisu i danych adresowych pozwanej a pozostałą treścią dokumentu wekslowego.

Jest to istotne o tyle, że weksel własny in blanco cechuje się ograniczoną obiegowością (art. 10 w zw. z art. 103 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe - t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 160). Oznacza to również, iż pozwana nie była ograniczona co do możliwości korzystania z poszczególnych zarzutów (art. 17 w zw. z art. 103 ustawy Prawo wekslowe).

Przeniesienie sporu na płaszczyznę stosunku podstawowego nakazuje ustalić, czy tego rodzaju stosunek istniał pomiędzy stronami (lub ich poprzednikami prawnymi), a jeżeli tak – czy weksel został uzupełniony prawidłowo, co wymaga zbadania porozumienia wekslowego, a więc w praktyce najczęściej pisemnej deklaracji wekslowej.

Nakaz badania stosunku podstawowego, zabezpieczonego przez weksel wynika z charakteru art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 roku w sprawie nieuczciwych warunkach w umowach konsumenckich (Dz. Urz. UE. L Nr 95, str. 29). Stosownie do przywołanego przepisu, zarówno w interesie konsumentów, jak i konkurentów państwa członkowskie zapewnią stosowne i skuteczne środki mające na celu zapobieganie stałemu stosowaniu nieuczciwych warunków w umowach zawieranych przez sprzedawców lub dostawców z konsumentami. Wydanie

wyroku o charakterze zasadzającym w oparciu o weksel własny, który stanowi gwarancję wierzytelności powstałej z umowy zawartej pomiędzy podmiotem profesjonalnym, a konsumentem, w sytuacji gdy Sąd nie jest w stanie zbadać potencjalnie nieuczciwego charakteru stosunku zobowiązaniowego poza wekslowego – jest niedopuszczalne (zob. Wyrok Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej -druga izba z dnia 13 września 2018 r. C-176/17 wraz ze wskazaną tam argumentacją).

W realiach przedmiotowej sprawy, powód nie wykazał, jaki stosunek podstawowy miał zostać zabezpieczony zobowiązaniem wekslowym, nie jest znana również treść porozumienia wekslowego mającego upoważnić kontrahenta do wypełnienia weksla.

Stąd też uzasadnione wątpliwości budzi fakt istnienia należności wynikającej z zobowiązania wekslowego.

Niezależnie od powyższego, nawet gdyby uznać, że roszczenie było jednak usprawiedliwione co do zasady, to na przeszkodzie jego uwzględnieniu stoi jego przedawnienie.

Wobec dopuszczalności powoływania się przez pozwaną na przedawnienie roszczenia ze stosunku podstawowego, Sąd zbadał ten zarzut, zarówno z punktu widzenia art. 117 i art. 118 k.c. (termin przedawnienia wynoszący 3 lata w przypadku roszczeń związanych z działalnością gospodarczą), jak i art. 70 w zw. z art. 103 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz.U. z 2016 r. poz. 160). Stosownie do treści art. 70 Prawa wekslowego, roszczenia wekslowe przeciw akceptantowi ulegają przedawnieniu z upływem lat trzech, licząc od dnia płatności weksla. Trzyletni termin przedawnienia z art. 70 ust. 1 dotyczy roszczeń skierowanych przeciw wystawcy weksla własnego (w tym akceptantom) i jego poręczycielom.

W przedmiotowej sprawie termin płatności weksla własnego przypadał w dniu 31 grudnia 2016 r. tj. po 20 latach od jego wystawienia w dniu 6 lipca 1996 r. Mając na uwadze zasadę swobodnej i wszechstronnej oceny dowodów, trudno zgodzić się z twierdzeniem, jakoby zobowiązanie istniejące już w 1996 r. miało zostać zrealizowane w tak odległym okresie.

Zgodnie z regułami art. 65 § 1 k.c. oświadczenie woli należy tłumaczyć tak, jak tego ze względu na okoliczności, w których zostało złożone, wymagają zasady współzycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. W powyższej sprawie nie sposób uznać, iż strony, zawierając porozumienie wekslowe, w sposób dorozumiany miały na myśli zupełnie atypowe postanowienie upoważniające remitenta do wskazania dowolnego terminu płatności oraz upoważniające go do uzupełnienia weksla w każdym czasie. Wskutek takiego postanowienia zobowiązanie z umowy, podlegające jak należy domniemywać biorąc pod uwagę status stron (powód co sądowi wiadomo z urzędu zajmuje się windykacją zaciągniętych pożyczek i kredytów, udzielanych bądź to w ramach własnej działalności bądź jako nabywca wierzytelności, pozwana zaś jest osobą fizyczną) 3-letniemu terminowi przedawnienia, stałoby się de facto zobowiązaniem bezterminowym, niepodlegającym przedawnieniu. Remitent byłby bowiem upoważniony do uzupełnienia go w każdym czasie, w tym po przedawnieniu roszczenia ze stosunku podstawowego, a także wpisania dowolnej daty płatności. To ocenić należało by jako niedopuszczalne, gdyż mające na celu obejście prawa, w tym w szczególności przepisów o przedawnieniu.

Powód pozostając obciążonym ciężarem dowodzenia (art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c.) nie wykazał zarówno faktu istnienia stosunku podstawowego, jak i prawidłowości wypełnienia weksla. Nie sposób było zatem zweryfikować zagadnienia, czy w ogóle zaktualizowało się uprawnienie remitenta do wypełnienia dokumentu wekslowego.

Mając na uwadze powyższe, powództwo zostało oddalone jako nieudowodnione.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 i art. 99 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800). Na koszty procesu po stronie pozwanej zostały złożone koszty zastępstwa procesowego (917 zł).